

HET BESTE VAN ANDALUSIË IN 5 ROUTES

ROUTE 1 > SEVILLA p. 18

De hoofdstad van Andalusië staat bekend om de traditionele flamenco en de bijzondere monumenten gebouwd in mudejarstijl. Maar de stad heeft ook een hippe, alternatieve kant.

ROUTE 2 > MÁLAGA p. 38

Málaga is een veelzijdige stad. Je vindt er een mooi historisch centrum met interessante bezienswaardigheden en leuke boetiekjes. Vanwege de ligging aan de kust heeft Málaga bovendien een heerlijk strand met toffe strandtenten.

ROUTE 3 > GRANADA p. 58

De sporen van de Moorse overheersing van Andalusië zijn nog duidelijk zichtbaar in Granada. Niet te missen in deze stad is het Alhambra, een van Spanjes beroemdste bezienswaardigheden.

ROUTE 4 > CÓRDOBA p. 78

Córdoba staat onder meer bekend om de vele islamitische gebouwen, waarvan de Mezquita het beroemdste is. In deze compacte stad vind je mooie pleinen en knusse patio's.

ROUTE 5 > VAN SEVILLA NAAR RONDA p. 98

Naast mooie steden heeft Andalusië nog iets wat je niet mag missen: de witte dorpen. Volg de autoroute langs de kust en je komt langs de mooiste dorpjes en stranden.

TIME TO MOMO IN ANDALUSIË

Stap je hotel uit en loop regelrecht naar de leukste wijken van de stad. Op weg naar nieuwe restaurantjes, de beste koffie en dat lokaal gebrouwen biertje. Bij time to momo delen onze lokale auteurs uit liefde voor hún stad alleen de echte highlights met je. Zo sla je de drukke dertien-in-een-dozijn-winkelstraten over en wandel je, terwijl je onderweg een bezienswaardigheid meepikt, naar de leukste adressen waar de locals zelf graag komen. Geniet van elke seconde en haal alles uit je stedentrip.

NAAR ANDALUSIË!

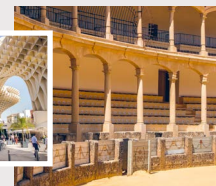
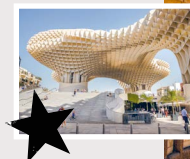
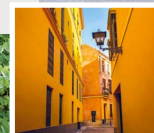
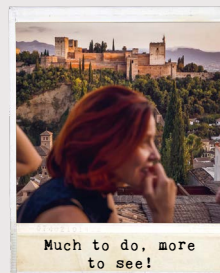
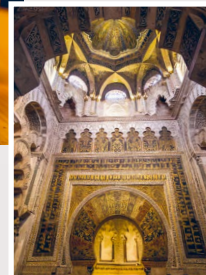
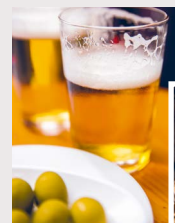
Jij gaat Andalusië ontdekken! Andalusië ligt in het zuiden van Spanje en is een van de populairste vakantiebestemmingen van het land. Het is een erg veelzijdige regio: je kunt er lekker op het strand liggen, mooie steden en witte dorpjes bezoeken, je laten verbazen door de prachtige Moorse invloeden, genieten van flamenco, maar ook prachtige natuur bewonderen. De regio heeft een gematigd Middellandse Zeeklimaat. Dat betekent dat de zomers over het algemeen droog zijn en de winters zacht. En lekker eten kan echt overal in Andalusië. Iedere stad en regio heeft zijn eigen specialiteit. Wij laten je zien waar!

time to momo laat je lekker wandelen, in je eigen tempo de regio ontdekken en de local lifestyle beleven. Zonder dat je je hoeft voor te bereiden. We leiden je met onze routes langs de favoriete restaurants, cafeetjes, musea, galleries, winkels en bezienswaardigheden: langs de plekken in onze regio waar we zelf graag komen en een leuke tijd hebben. Dus misschien kom je ons wel tegen.

Geen van de adressen die we beschrijven heeft voor vermelding betaald, niet voor de tekst en niet voor de foto's. Alle teksten zijn geschreven door een onafhankelijke redactie. Dat geldt niet alleen voor de adressen in deze gids, maar ook voor de informatie in onze **time to momo-app** en alle nieuwste tips, themaroutes, wijkinformatie, blogs en selectie van de leukste hotels op www.timetomomo.com.

Best tips ever!

ALGEMEEN

LOCAL
ANNIKA HAMELINK

STAD
SEVILLA

WERK & BEZIGHEDEN
COMMUNICATIE -
SPECIALIST & CHANGE
MANAGER

In 2007 kwam ze per
toeval in Sevilla terecht

en raakte ze op slag
verliefd op de stad en zijn
inwoners. Die liefde is
niet meer overgegaan en
sinds 2009 woont Annika
in de populaire volkswijk
Triana. In het weekend
geniet ze van de mooie
omgeving, de stranden
en de verrukkelijke tapas.

PRAKTISCH

Met de vijf routes in deze gids kun je te voet of met de auto en in je eigen tempo de leukste steden en dorpen van Andalusië ontdekken. De routes leiden je langs musea en bezienswaardigheden, maar laten je vooral ook zien waar je lekker kunt eten en drinken, shoppen, genieten en leuke dingen kunt doen. Op de overzichtskaart voor in de gids kun je zien door welke plaatsen de routes lopen.

Elke route is duidelijk weergegeven op een gedetailleerde plattegrond aan het begin van het betreffende hoofdstuk. Ook alle adressen zijn op deze kaart terug te vinden. Aan de kleur van de bolletjes kun je zien om wat voor soort adres het gaat (zie de legenda onder aan deze pagina). Verderop in het hoofdstuk wordt elk adres steeds uitgebreid beschreven. Zonder de genoemde adressen uitgebreid te bezoeken, duurt één wandelroute maximaal 3 uur. Voor route 5 is het verstandig om meer tijd uit te trekken: deze route leg je grotendeels per auto af. De afstand in kilometers vind je boven de routebeschrijving.

Spaanse adressen hebben soms de toevoeging s/n achter de straatnaam staan. Dit staat voor *sin número* en komt voor bij gebouwen zonder huisnummer.

PRIJSINDICATIE

Om je een idee te geven van de prijzen in restaurants, vind je bij hun adresgegevens steeds een prijsindicatie. Tenzij anders vermeld, is het bedrag de gemiddelde prijs van een hoofdgerecht. De entreprijzen van bezienswaardigheden zijn de reguliere tarieven, eventuele gereduceerde tarieven noemen we niet.

LEGENDA

● >> BEZIENSWAARDIGHEDEN	● >> SHOPPEN
● >> ETEN & DRINKEN	● >> LEUK OM TE DOEN

WINKELTIJDEN

In Andalusië verschilt het levensritme nogal van wat we in West-Europa gewend zijn. De meeste winkels hebben openingstijden tussen 10.00 en 14.00 uur en tussen 17.00 en 20.00 uur. Steeds meer winkels blijven echter de hele dag open, vooral de ketens en winkels in de buurt van de grotere warenhuizen zoals El Corte Inglés. *Rebajas* betekent uitverkoop en die is twee keer per jaar: vanaf 7 januari en 1 juli. Houd er in de zomermaanden rekening mee dat veel kleinere winkels in augustus (gedeeltelijk) gesloten zijn vanwege de zomervakantie.

SIËSTA

Andalusië is moeilijk voor te stellen zonder siësta, de middagrust. De warme maaltijd wordt om 14.00 uur genuttigd en daarna is het rusttijd tot 17.00 uur. Hoewel mensen niet letterlijk in bed gaan liggen om te slapen, is het wel een moment om even te relaxen. Zeker tijdens de warme zomermaanden wanneer je op dat tijdstip immers weinig anders kunt doen dan in de buurt van de airco zitten. Na de rust en als de warmte een beetje weggetrokken is, beginnen Andalusiërs aan hun 'tweede dag' die tot laat doorgaat. Vanaf een uur of 21.00 komt

het avondleven op gang, dat zich in Spanje hoofdzakelijk op straat en in de tapasbars afspeelt. Kijk niet vreemd op wanneer je kinderen om middernacht nog buiten ziet spelen. Ze vormen hier een belangrijk onderdeel van het sociale leven en worden niet thuis achtergelaten bij de babysitter. De volgende dag kunnen ze 's middags tijdens de siësta immers lekker een dutje doen.

SPAANSE EETGEWOONTES

Het ontbijt is in Andalusië niet erg uitgebreid. De Spanjaarden nemen vaak hun ontbijt in een bar in de vorm van een *café con leche* (koffie met melk), *zumo de naranja natural* (verse jus d'orange) en een *media tostada* (half geroosterd broodje, bijvoorbeeld een *mollete*, *andaluza* of *bollo*) met beleg. Andalusiërs kiezen als beleg doorgaans olijfolie in plaats van boter, en de meesten gaan voor de traditionele *tostada* met *tomate en rodaja* (schijfjes tomaat) of *triturado* (tomatenpulp) met *jamón* (ham). Je kunt ook kiezen voor marmelade, ham of paté. Tussen de middag wordt er warm gegeten van 14.00 tot 16.00 uur. De lunch is in Spanje de belangrijkste maaltijd van de dag. Dan serveren restaurants vaak goedkope driegangenmenu's, het *menu del día*. De meeste restaurants zijn zowel 's middags als 's avonds open, maar openen 's avonds vaak pas rond 20.30 uur. De keuken sluit meestal iets voor middernacht. Reserveren is aan te raden, vooral in het weekend en het hoogseizoen. Eten is voor de Spanjaarden een belangrijk onderdeel van het leven, waar je uitgebreid de tijd voor neemt. Wat er zeker bij hoort, is tapas eten. Granada staat bekend om de gratis goede en grote tapas. Je bestelt een drankje en krijgt er dan een tapa bij.

Elk deel van Spanje kent zijn specialiteiten. Andalusië heeft er veel! Je kunt er een hele reis mee vullen als je alle gerechten wilt proeven. Dit zijn de bekendste:

Gazpacho > koude tomatensoep

Salmorejo Cordobés > dikke koude tomatensoep

Espeto de sardinas > gegrilde sardientjes (erg bekend bij de strandtenten, waar ze vaak in een oude boot vol met zand en kooltjes worden klaargemaakt)

Pescaíto frito > gefrituurde vis

Jamón Ibérico > Iberische gedroogde ham

Atún de Almadra > wilde tonijn die op traditionele manier gevangen wordt (vooral in de provincie Cádiz) en in de boot nog levend geselecteerd wordt.

Tonijnen die nog te jong zijn, worden teruggezet in zee.

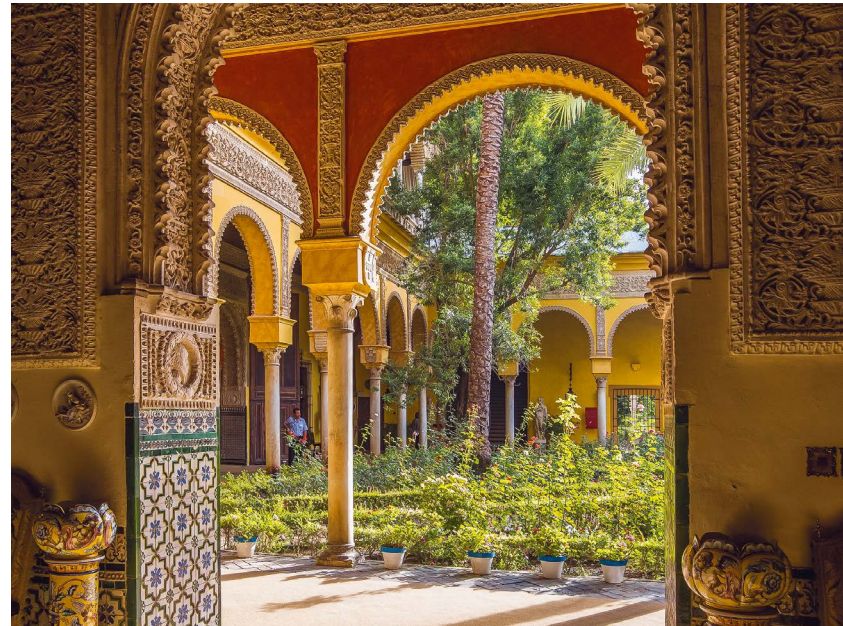
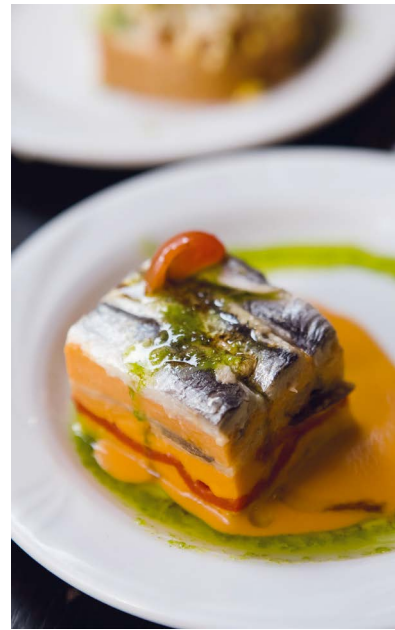
Migas Andaluzas > een gerecht met opgebakken broodkruimels, groene paprika en vaak chorizo en gebakken ei
Rabo de toro > ossenstaart, vaak bereid als een stoofschotel

MUDÉJAR

Je zult het in deze gids veelvuldig tegenkomen: de mudejarbouwstijl (spreek uit als moe-dè-gar). *Mudéjar* is een term die is afgeleid van het Arabische woord *mutaḡḡan* of *muta'an*, wat zoveel betekent als 'iemand die toestemming heeft gekregen om te blijven'. Daar worden de moslims mee bedoeld die op Andalusisch grondgebied mochten blijven wonen nadat het Zuid-Spaanse gebied in de 14e eeuw door de Christenen heroverd werd. Aanvankelijk mochten ze de islam blijven praktiseren, hun eigen taal blijven gebruiken en hun culturele en sociale gewoonten handhaven, maar in de loop van de tijd kwam daar verandering in. Dat is dan ook het moment dat veel van de Arabische gebouwen zoals moskeeën en badhuizen gerenoveerd werden.

De meeste Andalusische mudejarmonumenten zijn dus gebouwen die door christenen ontworpen zijn, maar duidelijk Moorse invloeden hebben. Een bijzonder voorbeeld is de gotische kathedraal van Sevilla die boven op de oude moskee is gebouwd, maar waarvan de mudejarklokkentoren La Giralda helemaal intact is gebleven. De mudejarstijl is voornamelijk decoratief en maakt gebruik van zachte materialen zoals baksteen, gips en geglaazuurde klei. De belangrijkste periode voor klassieke mudejararchitectuur in Spanje is de 14e tot de 15e eeuw, dus meteen na de *Reconquista* of herovering van het land op de islamitische overheerser. Er waren toen weinig goedkope christelijke bouwvakkers voorhanden en de Moren werkten juist goedkoop, snel en goed. Ze waren bovendien meesters in het gebruik van baksteen en leverden hoge kwaliteit tegen een spotprijsje.

Later, in de 19e en 20e eeuw, werd de stijl opnieuw populair en ontstond de neo-mudejarstijl. Die vind je onder andere in de Universiteit van Granada, het oude treinstation Plaza de Armas in Sevilla en de schouwburg Gran Teatro Falla in Cádiz. Het Pabellón Mudéjar in Sevilla is een ode aan de bouwstijl en kan bezocht worden.

NATIONALE FEESTDAGEN

Augustus is in Spanje dé vakantiemaand en velen zoeken dan verkoeling buiten de steden. Dat betekent dat veel winkels en restaurants in de steden gesloten zijn, terwijl het aan de kust juist topdrukte is. Ook op deze nationale en lokale feestdagen zijn de meeste winkels gesloten, behalve soms een winkelcentrum:

- 1 januari > Nieuwjaar
- 6 januari > Driekoningen
- 28 februari > Dag van Andalusië
- maart of april > donderdag en vrijdag voor Pasen
- 1 mei > Dag van de Arbeid
- 15 augustus > Maria Hemelvaart
- 12 oktober > Spaanse nationale feestdag
- 1 november > Allerheiligen
- 6 december > Dag van de Grondwet
- 8 december > Maria Onbevleete Ontvangenis
- 25 december > Kerstmis

HEB JE NOG TIPS?

We hebben deze gids zo zorgvuldig mogelijk samengesteld. Het aanbod van winkels en restaurants wisselt in Andalusië echter regelmatig. We houden de routes en adresgegevens zoveel mogelijk up-to-date en als je onze time to momo-app, die bij deze gids hoort, downloadt, dan heb je altijd de meest recente informatie bij je. Ook deze gedrukte gids proberen we zo vaak mogelijk te herzien. Maar mocht je desondanks een adres niet meer kunnen vinden of heb je andere opmerkingen of tips voor deze gids, laat het ons dan weten. Mailen kan naar info@momedia.nl, maar je kunt ook een reactie achterlaten op www.timetomomo.com of op onze Facebookpagina.

VERVOER

VLIEGTUIG

Er zijn in Andalusië verschillende **vliegvelden**. Vanuit Nederland kun je vliegen op Málaga, Sevilla, Jerez, Granada-Jaén en Almería. Het vliegveld van Córdoba wordt voornamelijk gebruikt voor binnenlandse vluchten. Bij ieder vliegveld vind je autoverhuurbedrijven: handig als je voor een fly-drivevakantie kiest.

AUTO

Ga je met de **auto** op pad in Andalusië, houd er dan rekening mee dat er in Spanje tolwegen zijn. Deze zijn vaak aangegeven met 'AP', zoals de AP46 tussen Granada en Málaga. Meestal is er wel een alternatieve route mogelijk, zoals in dit geval de A45. Daar doe je wat langer over, maar het voordeel is dat je er niet voor hoeft te betalen. Voor de tolwegen kun je de tol contant of met een bankpas betalen aan het loket bij de tolpoortjes.

TAXI

In de steden zie je overal **taxi's** rijden. Als er een groen lichtje brandt op het dak, kun je hem aanhouden en instappen. Taxi's zijn hier niet zo duur. Zorg wel dat de chauffeur de meter aanzet. Op drukke plekken in de stad en bij vliegvelden zijn taxistandplaatsen. Je kunt ook gebruikmaken van apps zoals Uber (beschikbaar in Córdoba, Granada, Málaga en Sevilla) of de Spaanse variant Cabify (in Málaga en Sevilla beschikbaar – en meestal een tikje goedkoper dan Uber).

OPENBAAR VERVOER

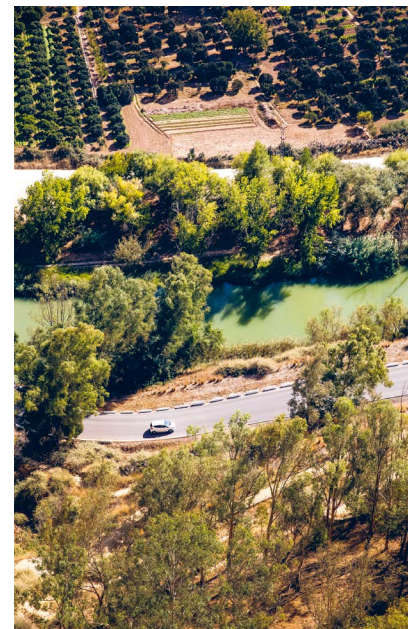
In de grote steden is het openbaar vervoer goed geregeld. In Sevilla en Málaga zijn ze druk bezig met het aanleggen van een **metronetwerk**, sommige delen van de geplande metrolijnen zijn daar al in gebruik. Verder zijn er in alle steden veel **buslijnen** die je dicht bij het historische centrum afzetten. De lijnen met 'C' en een cijfer zijn de bussen die rond het centrum rijden, zoals de C1, C2, C3 en C4 in Sevilla. In Córdoba, Sevilla, Málaga en Granada worden er ook kleine bussen ingezet in de smallere straatjes van het historische centrum. Die rijden over het algemeen niet op vaste tijden, maar wel met een vaste frequentie; je hoeft er dus nooit lang op te wachten.

Tussen de steden zijn goede **treinverbindingen**. Afhankelijk van je route kun je kiezen voor de AVE (hogesnelheidstrein), de Cercanías-sprinter of stoptrein, en streekvervoer per bus. Het openbaar vervoer in Andalusië is betaalbaar en een daarom een goed alternatief voor de auto. Op zoek naar andere alternatieven? **BlaBlaCar** is een carpool-app die veel wordt gebruikt voor trajecten tussen de belangrijkste steden en strandbestemmingen in Andalusië.

FIETS

Andalusië is een prachtig gebied om doorheen te **fietsen**. Houd er wel rekening mee dat er niet veel fietspaden zijn aangelegd en dat je daarom op de nationale wegen moet fietsen om van A naar B te komen. Automobilisten zijn nog niet erg gewend aan fietsers en zullen daarom ook geen voorrang verlenen. Je moet dus erg goed opletten en het is niet overal aan te raden.

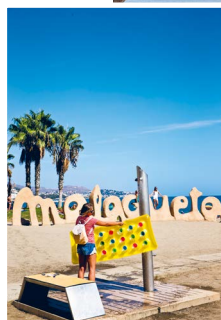
Vooraf in het binnenland is Andalusië vrij heuvelachtig, waardoor fietsen er wel wat meer inspanning vergt dan je misschien gewend bent. In de grote steden kun je overal fietsen huren; een leuke ervaring om op deze manier (een deel van) de stad te leren kennen. Dit geldt vooral voor Córdoba, Sevilla en Málaga. Granada heeft voor fietsers het nadeel dat de mooie Moorse wijk Albaicín erg steil is en veel uit kiezelen straatjes bestaat.

TOP 10

AAN ZEE

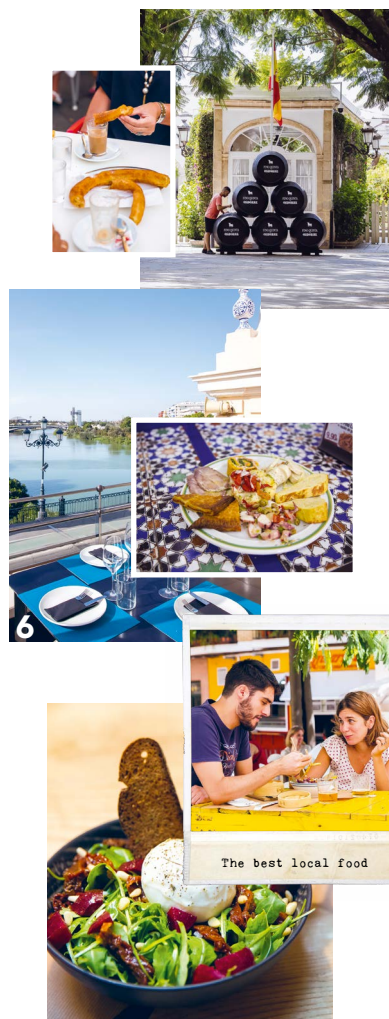
- 1 **La Caleta**, het intieme stadstrand van Cádiz > p. 111
- 2 Zonnen op het mooie **Playa de la Barrosa** in Cádiz > p. 113
- 3 Beleef een magische zons-
ondergang bij **Atenas Playa**
> p. 113
- 4 **El Timón de Roche**: heerlijk eten
aan het strand > p. 105
- 5 Bezoek **Tito's Beachclub** aan
het Mojácar-strand > p. 119
- 6 'Caribische' stranden **Playa de
Los Genoveses** en **Playa Mónsul**
> p. 120
- 7 **Playa de los Muertos** is de
flinke klim waard > p. 121
- 8 **Playa de Bolonia** is een van de
mooiste stranden bij Tarifa >
p. 114
- 9 **Playa El Portil** is een fijn
zandstrand in Huelva > p. 122
- 10 Bestel verse fish-and-chips bij **The
Waterfront** in Gibraltar > p. 106

TOP 10

RESTAURANTS

- 1 Laat je verwonderen bij sterren-
restaurant **Aponiente** > p. 105
- 2 Bij **El Faro de Cádiz** eet je tapas
tussen de locals > p. 105
- 3 Aan een gezellig plein proef je
bij **MaduBar Fusion** fusion-
gerechten > p. 109
- 4 Vis- en schelpdierentapas eet je
bij **Bar Los Diamantes** > p. 70
- 5 Bij **Casa Pedro Ximénez** eet je
heerlijke *salmorejo* > p. 89
- 6 Fans van uitgebreid dineren gaan
naar **Mariatrifulca** > p. 32
- 7 Typisch Cordobese gerechten
proef je bij **Bodegas Campos**
> p. 90
- 8 Bij **The Breakfast Club & Co**
krijg je een superontbijt- of
brunch > p. 89
- 9 Bij **La Chunga** serveren ze
moderne tapas > p. 32
- 10 Snoep van Málaga's lekkerste
churros bij **Casa Aranda** > p. 46

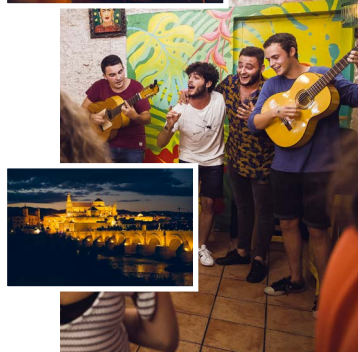
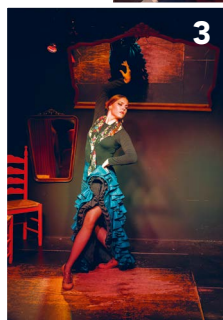
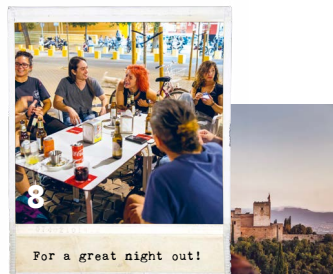

TOP 10

AVONDJE UIT

- 1 Je diner afsluiten met een feestje bij **Maquiavelo** in Sevilla > Muelle de las Delicias s/n, Sevilla
- 2 *Dinner and drinks* bij **La Favela Food & Drink** in Tarifa > p. 106
- 3 Laat je betoveren door flamenco in **Casalá Teatro** in Sevilla > p. 37
- 4 Partyen in een paleis bij **Liceo** > Plaza del Carbón 1, Málaga
- 5 **Sojo Ribera** serveert Aperol Spritz *with a view* in Córdoba > p. 91
- 6 Bestel een *tinto de verano* en klets met de locals van Sevilla bij **La Antigua Bodeguita** > p. 29
- 7 Cocktails en de mooiste zonsondergang van Málaga bij **Atlantis Sunset Lounge** > p. 49
- 8 Kroegentocht over de **Alameda de Hércules** in Sevilla > p. 37
- 9 Zien en gezien worden bij **Mae West** > Calle Arabia s/n, Granada
- 10 Seviliaanse biertjes bij **Gallo Rojo Factoría de Creación** > p. 36

ROUTE BESCHRIJVING 1 (ca. 8,7 km)

Begin de route bij Abilio 1 en dwaal wat rond in het park 2 voordat je richting Plaza de España 3 loopt. Via Glorieta del Cid wandel je naar de Real Fábrica de Tabacos 4 en doorkruis je de openbare universiteit om rechtsaf via Calle San Fernando de Jardines de Murillo 5 in te wandelen. Ga bijna aan het einde links naar Calle de Nicolás Antonio en loop rechtdoor via Plaza de Santa Cruz, richting Sangrespañola 6. Ga links in Calle Ximénez de Enciso en dan rechtsaf naar Pje. de Vila 7. Ga twee keer linksaf om via Pasaje Andreu de Calle Jamerdana rechtsaf uit te lopen 8. Wandel links Calle Justino de Neve uit en ga op de kruising met Calle Agua rechts 9. Volg Calle Vida naar het mooie Plaza de Doña Elvira en loop via Calle Rodrigo Caro richting Plaza de la Alianza. Ga daar linksaf voor een bezoek aan (links) het Alcázar 10 en (rechts) de kathedraal 11 12. Recht tegenover de uitgang van de kathedraal loop je via Calle Hernando Colón 13 richting het stadhuis 14. Loop eromheen en ga via Calle Entre Cárceles richting Plaza del Salvador 15 16. Vervolg je weg door Cuesta del Rosario en ga links via Calle Ángel María Camacho richting Soho Benita 17 18 19 in Calle Pérez Galdós. Ga linksaf in Callejón Cedaceres en rechts in Calle Santillana. Linksaf vind je Plaza Encarnación met Metropól Parasol 20. Loop achterlangs Calle Regina in, een straat met veel leuke winkeltjes en eettentjes 21 22 23. Aan het einde ga je links naar Gallo Rojo 24. Via Calle Viriato en Divina Enfermera bereik je La Alameda 25 waar je lekker kunt slenteren. Neem dan Calle Trajano en ga de eerste straat rechtsaf naar Plaza de San Lorenzo 26 27. Loop via Calle Cardenal Spínola, Plaza de la Gavidia 28 en Calle San Juan de Ávila richting Calle Alfonso XII. Ga daar rechts naar het pittoreske Plaza del Museo 29 30. Ga links de Calle Bailén in tot de kruising met Calle Canalejas. Ga daar rechts. Ga aan het einde links- en dan rechtsaf naar Calle Marqués del Duero. Links Calle Trastámara in en rechtsaf Calle Albuera in voor een lekkere tapa 31. Vervolg de route via Calle Arjona richting de brug van Triana 32 33. Geniet van het uitzicht op Torre Sevilla (rechts) en Plaza de Toros (links) en bezoek de Mercado de Triana 34 35. Steek het Plaza Del Altozano over om je dag af te sluiten met een drankje in Calle Betis, bijvoorbeeld bij La Tertulia 36. En scoor nog even een souvenir 37; daarvoor sla je rechtsaf naar Calle Pureza.

ROUTE 1

SEVILLA

OVER DE ROUTE

Deze afwisselende route begint vlak naast het imposante Plaza de España en voert je door het groen van Parque María Luisa naar het historische gedeelte van Sevilla. Natuurlijk bezoek je must-sees als de gotische kathedraal en het Real Alcázar. Door de eeuwenoude steegjes van de oude Joodse wijk slenter je naar het meer trendy deel van het centrum. Veel aandacht voor historisch erfgoed en cultuur dus, maar ook voor conceptstores en moderne tapasbars.

DE WIJKEN

'Sevilla tiene un color especial' (Sevilla heeft een bijzondere kleur), zeggen ze in Spanje. En dat ga jij zelf ondervinden! De stad is de bakermat van de traditionele flamenco en is beroemd om zijn lekkere tapas en bijzondere monumenten gebouwd in mudejarstijl. Maar de bruisende hoofdstad van Andalusië heeft ook een moderne en meer hippe, alternatieve kant. Hoewel op veel gratis plattegronden de stad een kwartslag gedraaid is, volgt Sevilla van noord naar zuid de natuurlijke loop van de Guadalquivir: een rivier met een belangrijke historische waarde en dé inspiratiebron voor de Wereldtentoonstelling van 1992. Daarvan kun je in Isla de la Cartuja nog steeds de bijzondere bouwwerken zien.

Santa Cruz is met zijn middeleeuwse *Judería* (Joodse buurt) de meest historische wijk van Sevilla. Je stapt hier terug in de tijd en de wijk wordt dan ook dagelijks overspoeld door bezoekers. Aan één kant wordt de wijk begrensd door het beroemde **Real Alcázar**, met prachtige tuinen en stadsmuren. Daar vlakbij liggen de imposante **Catedral Santa María de la Sede** en de **Giralda**, hét herkenningsteken van Sevilla. Rond Plaza Nueva en Avenida de la Constitución zie je goed hoeveel macht Sevilla tijdens de Gouden Eeuw heeft gehad.

In de volksbuurten zijn juist folklore en traditie nog springlevend. **La Macarena** is een authentieke volkswijk met een rijke geschiedenis, en dat is goed zichtbaar

als je hier door de straten slentert. Maar als Sevilla om één ding bekendstaat, dan is het wel flamenco. En wie flamenco zegt, zegt **Triana**. Deze van oudsher bescheiden volkswijk is uitgegroeid tot een van de populairste stadswijken.

Rondom **Feria** en **La Alameda de Hércules** ontdek je de meer alternatieve kant van Sevilla, met zijn vintage boetieks en retrobars. Om er vanuit het centrale deel van de stad te komen, loop je vaak eerst door **Encarnación & Regina**, de hotspot voor bohemien en multicultureel Sevilla.

WEINIG TIJD? DIT ZIJN DE HOOGTEPUNTEN:

PLAZA DE ESPAÑA + REAL ALCÁZAR DE SEVILLA + CATEDRAL SANTA MARÍA DE LA SEDE & GIRALDA + LA CHUNGA + PUENTE DE TRIANA

SEVILLA

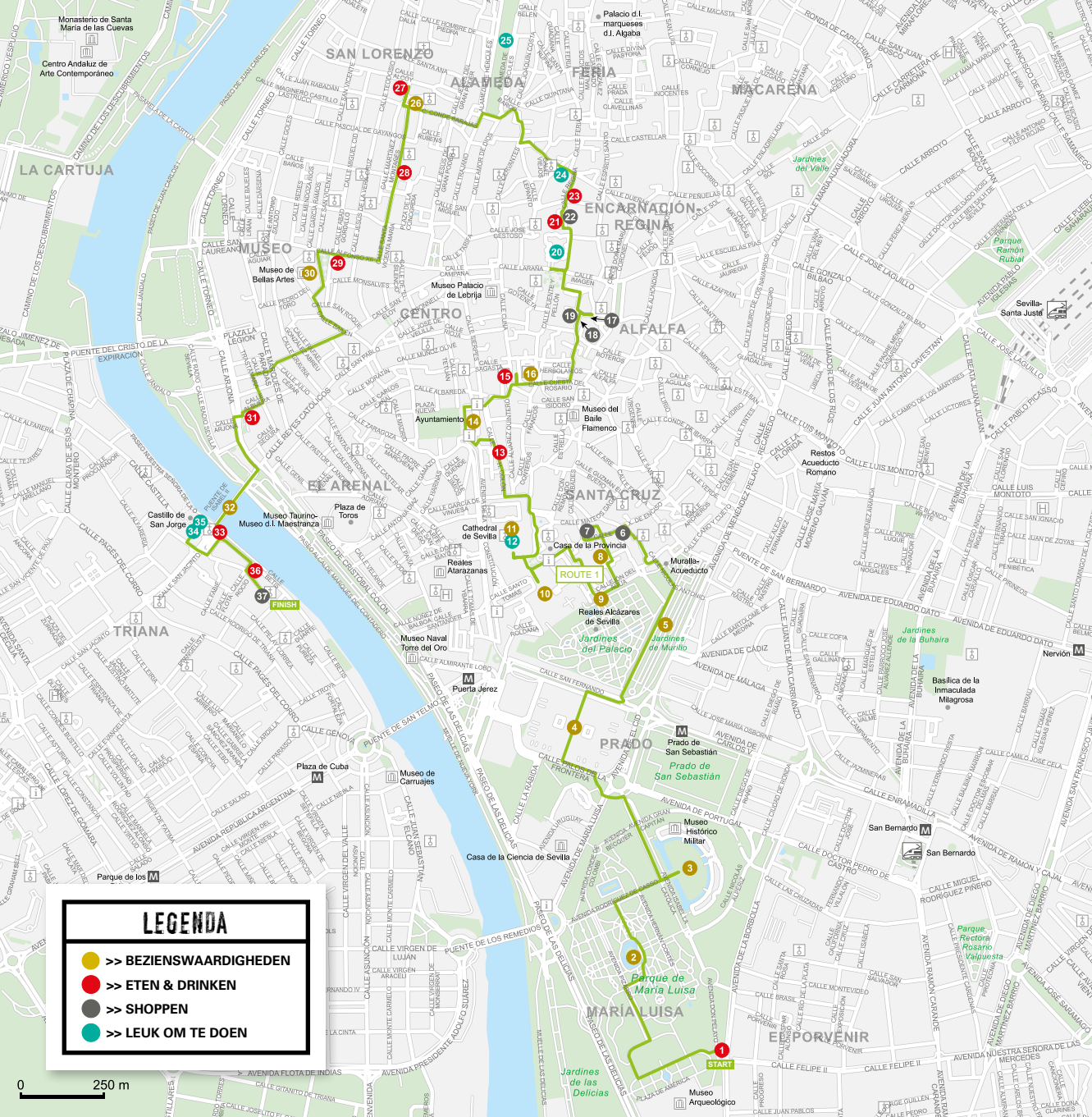
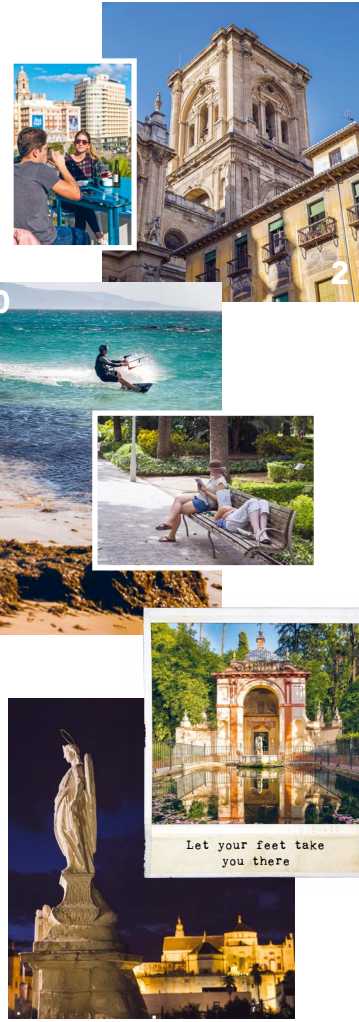
- 1 Kiosco Abilio
- 2 Parque María Luisa
- 3 Plaza de España
- 4 Real Fábrica de Tabacos
- 5 Jardines de Murillo
- 6 Sangrespañola
- 7 Populart
- 8 Hospital de los Venerables
- 9 Callejón del Agua / Murallas
- 10 Real Alcázar de Sevilla
- 11 Catedral Santa María de la Sede / Giralda
- 12 Rondleiding over de daken van de kathedraal
- 13 Mamarracha
- 14 Casa Consistorial
- 15 La Antigua Bodeguita
- 16 Iglesia del Divino Salvador
- 17 Soho Benita
- 18 Delimbo
- 19 La Importadora Shop & Gallery
- 20 Metropol Parasol
- 21 Lama La Uva
- 22 Intrusa
- 23 La Cacharrería de Sevilla
- 24 Gallo Rojo Factoría de Creación
- 25 Alameda de Hércules
- 26 Plaza de San Lorenzo / Basílica de Jesús del Gran Poder
- 27 Eslava
- 28 Bodega Dos de Mayo
- 29 Créeme Helado, Helado
- 30 Museo de Bellas Artes / Mercado del Arte
- 31 La Chunga
- 32 Puente de Triana
- 33 Mariatrifulca
- 34 Mercado de Triana
- 35 Taller Andaluz de Cocina
- 36 La Tertulia
- 37 Mar Atelier

TOP 10

ZONDAG

- Slenteren door **Parque María Luisa** in Sevilla > p. 22
- Catedral de Granada** zondagmiddag na de mis bezoeken > p. 62
- Een sprookjesachtige **Alhambra by Night-tour** maken > p. 74
- De binnentuinen van de stad, **Los Patios de Córdoba**, bezoeken > p. 94
- De tuinen van **Alcázar de los Reyes Cristianos** bekijken > p. 82
- Lunchen bij **El Jardín del Califa** in Vejer de la Frontera > p. 106
- In het mondaine **Puerto Banús** mensen en jachten kijken > p. 117
- De kloof van Ronda vanaf de **Puente Nuevo** ervaren > p. 104
- Slenter door **Triana's** kleurrijke straatjes in Sevilla > p. 29
- Het avontuur opzoeken met een cursus kitesurfen bij **Rebels Tarifa** > p. 114

LEGENDA

>> BEZIENSWAARDIGHEDEN

>> ETEN & DRINKEN

>> SHOPPEN

>> LEUK OM TE DOEN

BEZIENSWAARDIGHEDEN

② Wat nu **Parque María Luisa** is, maakte oorspronkelijk deel uit van de privé-tuinen van het San Telmopaleis. Daar kwam in 1893 verandering in, toen prinses María Luisa Fernanda de Borbón dit enorme stuk grond aan de inwoners van Sevilla schonk. Het park is in romantische stijl aangelegd en herbergt eeuwenoude bomen, bijzondere vijvers en prachtige fontein.

parque maría luisa s/n, open dagelijks jun-sep 8.00-0.00, okt-mei 8.00-22.00, entree gratis, metro l1, prado de san sebastián, tram t1 prado de san sebastián, bus 3, 6, c2 glorieta marineros, 5, c4 avenida

③ **Plaza de España** in Sevilla is het bekendste voorbeeld van regionalistische architectuur in Andalusië. Het halfronde plein en de omringende galerijen werden ontworpen voor de Ibero-Amerikaanse Expositie van 1929. Het plein wordt omgeven door een kanaal met vier bruggen, die toegang geven tot de galerijen. Langs de muren van de galerijen zijn met keramiek alle 52 provincies van Spanje uitgebeeld.

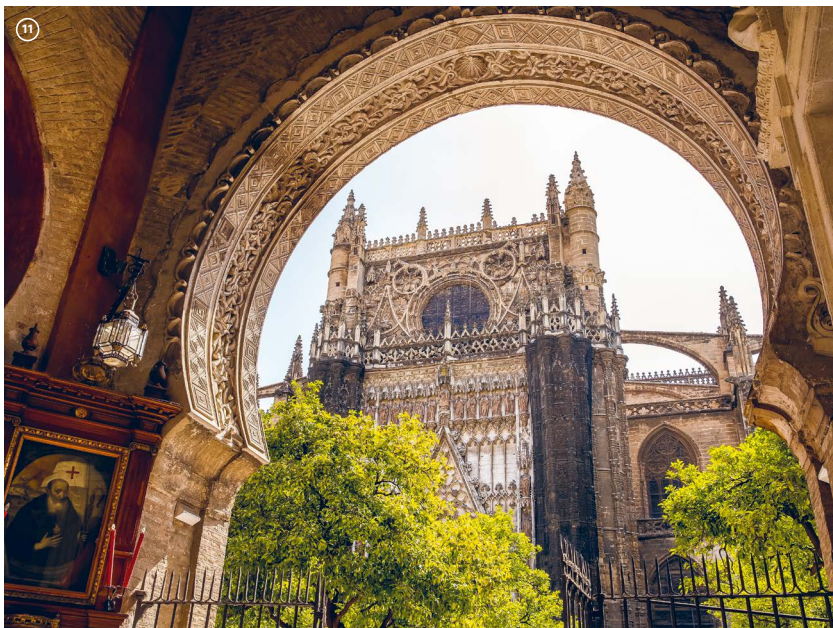
plaza de españa, open dagelijks, galerijen apr-okt 8.00-0.00, nov-mrt 8.00-22.00, entree gratis, metro l1 prado de san sebastián, tram t1 prado de san sebastián, bus c2 la raza, 5, c4 palos de la frontera

④ **Real Fábrica de Tabacos** stamt uit de 18e eeuw en was de eerste tabaksfabriek van Europa. Het is een van de oudste en best bewaarde voorbeelden van architectuur uit de tijd van de industriële revolutie. In de 19e eeuw ging de vraag naar sigaren enorm omhoog en besloot de fabriek dat sigaren ook best door vrouwen gerold konden worden. De mythische Carmen van de gelijknamige opera was zo'n *cigarrera*. Tegenwoordig zit hier het hoofdgebouw van de universiteit van Sevilla.

calle san fernando 4, open ma-vr 8.00-22.00, za 9.00-14.00, gratis rondleiding sep-jul ma-do 11.00 bij relaciones institucionales, entree gratis, metro l1 prado de san sebastián, tram t1 prado de san sebastián, bus c2 la raza, 5, c4 palos de la frontera

⑤ Op de plek waar tegenwoordig de **Jardines de Murillo** zijn, bevond zich vroeger de boomgaard van het Real Alcázar. Toen begin 20e eeuw veel van de oude stadsmuren werden gesloopt, doneerde koning Alfonso XIII het terrein

aan de gemeente Sevilla. Mis de schattige fonteintjes van de Jardín de las tres Fuentes niet. Je vindt ze net voorbij de centrale fontein links.

avenida de menéndez pelayo, open dagelijks jun-sep 8.00-0.00, okt-mei 8.00-22.00, entree gratis, metro l1 prado de san sebastián, tram t1 prado de san sebastián, bus 5, c4 juzgados

⑧ Het **Hospital de los Venerables** werd in 1627 opgericht door de broederschap El Silencio (De Stilte) om oude priesters zorg en onderdak te bieden. Het was dus niet zozeer een ziekenhuis, maar meer een tehuis. Het huidige gebouw dateert van eind 17e eeuw en heeft ook een kerk. In dit barokke monument bewonder je een collectie schilderijen van de Sevillaanse kunstenaar Diego Velázquez.

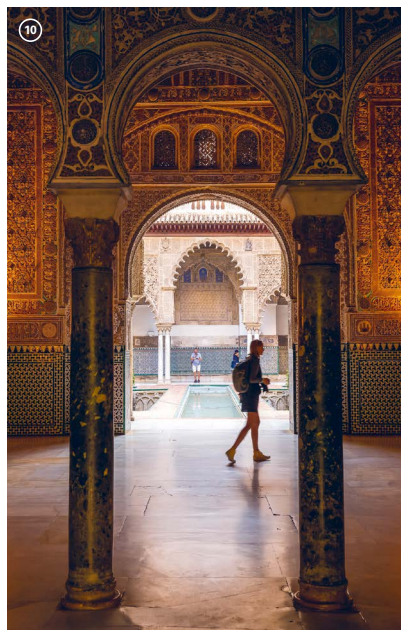
plaza de los venerables 8, hospitalvenerables.es, open do-zo 10.00-14.00, entree € 10, 1e do v/d maand gratis, tram t1 archivo de indias, bus 5 menéndez pelayo-jardines de murillo

⑨ De 140 meter lange **Callejón del Agua** (Watersteeg) loopt langs de vestingmuur van het Real Alcázar. In deze **Murallas** zijn twee waterleidingen verwerkt die vroeger de paleistuinen van water voorzagen. Dat water werd via een ingewikkeld systeem van aquaducten vanuit het dorp Carmona naar de stad geleid. De steeg is een van de mooiste van Sevilla en was een grote inspiratiebron voor de Amerikaanse auteur Washington Irving, die hier op nummer 2 woonde.

calle agua, entree gratis, tram t1 archivo de indias, bus 5 menéndez pelayo, c5 plaza de la contratación

⑩ Het **Real Alcázar de Sevilla** is een van de oudste paleizen ter wereld en het oudste in Europa dat nog in gebruik is. Het complex omvat onder meer een Almohadische toegangspoort, een mudejarpaleis en een gotisch badhuis. Het bekendst is het Real Alcázar misschien wel door de prachtige tuinen, die ook als locatie hebben gediend voor de Water Gardens of Dorne in *Game of Thrones*. Wil je nog meer magie? Reserveer een gedramatiseerde nachttour. Tip: online je ticket reserveren bespaart wachttijd bij de ingang.

patio de banderas s/n, alcazarsevilla.org, open apr dagelijks 9.30-19.00, mei-sep ma-do 9.30-19.00, vr-za 9.30-19.00 & 21.00-22.30, okt ma-do 9.30-17.00, vr-za 9.30-19.00 & 19.30-21.00, nov-mrt dagelijks 9.30-17.00, entree € 11,50, gratis ma apr-sep 18.00-19.00 & okt-mrt 16.00-17.00, nachttour € 14, tram t1 archivo de indias, bus c5 garcía de vinuesa

⑪ De **Catedral Santa María de la Sede** is het grootste gotische kerkgebouw ter wereld. Delen van een vroegere moskee zijn geïntegreerd, en daarom kun je meerdere bouwstijlen herkennen: behalve gotisch ook Almohadisch, mudejar en barok. Pronkstuk is de **Giralda**, de 104 meter hoge klokkentoren waarvandaan je een geweldig uitzicht over de hele stad hebt. Daarvoor hoef je geen trappen te lopen, want er zijn hellingen, zodat de gebedsoproeper van de moskee vroeger te paard naar boven kon.

avenida de la constitución s/n, catedraldesevilla.es, open ma 11.00-15.30, di-za 11.00-17.00, zo 14.30-18.00, entree € 10, tram t1 archivo de indias, bus c5 garcía de vinuesa

⑭ Door de bloeiende handel met de koloniën groeide Sevilla in de 15e eeuw snel. Karel V besloot daarom dat de Raad van Sevilla een representatief onderkomen nodig had. In 1526 werd met de bouw van het **Casa Consistorial** gestart, waarbij de nieuwe gemeenteraad voor het eerst gescheiden werd van de oppermachtige kerkraad. Ook nu nog zetelt de **Ayuntamiento** (gemeente) *de Sevilla* hier. Veranderingen die het gebouw in de loop der eeuwen heeft ondergaan, zijn goed zichtbaar bij de gevel aan het Plaza de San Francisco, waar de decoratie van laatgotisch *plateresco* overgaat in overdadige renaissance.

plaza nueva 1, sevilla.org/actualidad/visitas-casa-consistorial, open rondleiding ma-do 17.00 & 19.30 (op reservering), za 10.00, prijs rondleiding € 4, za entree gratis (zonder rondleiding), tram t1 plaza nueva, bus c5 plaza de san francisco

⑯ **Iglesia del Divino Salvador**, na de kathedraal de grootste kerk van de stad, is begin 18e eeuw gebouwd op de plek waar eerst een moskee stond. Op het plein voor de kerk bevinden zich een aantal heel kleine barretjes. Vanwege de beperkte afmetingen hiervan staat het Plaza del Salvador vaak helemaal vol met mensen die onder het genot van een biertje van de zon genieten.

plaza del salvador s/n, catedraldesevilla.es/iglesia-de-el-salvador, open jul-aug ma-za 10.00-18.00, zo 15.00-19.30, sep-jun ma-za 11.00-18.00, zo 15.00-19.30, entree € 4, bus c5 plaza del salvador

⑳ Op het **Plaza de San Lorenzo** hangt een mysterieuze sfeer. Alleen al vanwege de prachtige hoge bomen, maar ook door het imposante beeld van Jezus dat je in de **Basilica de Jesús del Gran Poder** kunt vinden. Jesús del Gran Poder geniet grote toewijding in de stad en wordt ook wel El Señor de Sevilla genoemd.

In de basiliek kun je achterlangs het altaar lopen om de hiel van de Zoon van God even aan te raken.

plaza de san lorenzo, open basiliek jun-sep ma-do 8.00-13.00 & 18.00-21.00, vr 7.30-14.00 & 17.00-22.00, za-zo 8.00-13.00 & 18.00-21.00, okt-mei ma-do 8.00-13.30 & 17.30-21.00, vr 7.30-22.00, za-zo 8.00-14.00 & 17.30-21.00, entree gratis, bus 13, 14 trajano, c5 plaza de europa, 3, 6, c3, c4 san lorenzo

⑳ Na het Prado in Madrid is het **Museo de Bellas Artes** van Sevilla het belangrijkste museum voor beeldende kunst in Spanje. Je bewondert er werken van grote Spaanse schilders als Velázquez, Murillo, El Greco en Valdés Leal. Op het Plaza del Museo kun je bovendien elke zondagochtend genieten van de nieuwste werken van lokale kunstenaars van alle leeftijden, invloeden en stijlen tijdens de **Mercadillo del Arte**.

plaza del museo 9, museosdeandalucia.es/cultura/museos/mbase, open 15 jun-15 sep di-zo 9.00-15.30, 16 sep-14 jun di-za 9.00-20.30, zo 9.00-15.30, entree gratis, bus c5 monsalve

③② De Puente de Isabel II, beter bekend als de **Puente de Triana**, is de oudste brug van Sevilla. De eerste versie dateert van 1171 en bestond uit dertien pontons met daarop houten planken. Deze drijvende brug werd in de volksmond de *puente de barcas* (botenbrug) genoemd. Pas in de tweede helft van de 19e eeuw durfden ingenieurs een vaste boogbrug te bouwen. Dat werd de huidige *puente*, waar de inwoners van Triana erg trots op zijn. Vooral 's avonds heb je hier een adembenemend uitzicht, wanneer alle omliggende monumenten prachtig verlicht zijn.

puente de triana, bus 43 altozano, c5 pastor y landero, c4 arjona

ETEN & DRINKEN

① **Kiosco Abilio** is een begrip in het Parque María Luisa. Een Sevillaanse klassieker, waar je in het zonnetje geniet van een traditioneel ontbijt of wat tapas. Elke derde zondag van de maand wordt hier de ambachtelijke modemarkt ZOCO georganiseerd.

avenida de don pelayo s/n, telefoon +34 686237501, open di-zo zomer 8.00-22.00, winter 11.00-19.00, prijs tapa € 2,50, bus 1, 30, 31, 37 borbolla-felipe II

⑬ Bij **Mamarracha** geniet je van een traditionele keuken met een twist. Vlees, vis en groenten krijgen een bijzondere smaak doordat ze worden geroosterd boven een vuur van Quebracho-houtskool.

hernando colon 1-3, telefoon +34 955123911, ovejasnegrascompany.com/mamarracha, open ma-vr & zo 13.30-16.30 & 21.00-0.00, za 13.30-17.00 & 21.00-0.30, prijs tapa € 7,50, tram t1 plaza nueva, bus c5 plaza san francisco

⑮ **La Antigua Bodeguita** is een ouderwets barretje in het hart van Sevilla. Het hele jaar door ontmoeten locals elkaar hier op donderdagavond en in de weekenden. In een mum van tijd staat dan het Plaza del Salvador vol met mensen die onder het genot van een biertje of een *tinto de verano* staan te kletsen. Allemaal bediend vanuit de minuscule bar.

plaza del salvador 6, telefoon +34 954561833, open di-zo 12.00-16.00 & 20.00-0.00, prijs bier/tinto de verano € 1,30, bus c5 plaza del salvador

